

# Szekszárdi 2. Számú Óvoda, Bölcsőde és Családi Napközi

Tájékoztató az intézmény  
2014/2015 tanévi működéséről

OM azonosító: 036125  
Székhely: Szekszárd, Mérey u. 37-39.  
Készült: 2015. 06. 30.



**Készítette:**

**Horváth Erika  
Intézményvezető**

## A nevelőmunka feltételei a 2014/2015. nevelési évben

### 1. A személyi feltételek alakulása

#### 1.1. A pedagógusok létszámának változásai

	Mérey	Kadarka	Medina	Szedres	Összesen
Gyermeklétszám					
– Óvodai	75	72	18	58	223
– Bölcsődei		6			6
– Családi napközis		2	7		9
Csoportok száma					
– Óvodai	4	3	1	3	11
– Bölcsődei		1			1
– Családi napközi		1	1		2
Csoportok összetétele					
– részben osztott csop.	4	3		3	10
– vegyes csop.			1		1
– kis csop.					
– középső csop.					
– nagy csop.					
– Bölcsőde		1			1
– Családi napközi		1	1		2
Viselkedés zavaros és tan.kép. gyerekek száma	4	4	0	3	11
HH gyermekek száma	19	16	10	20	65
HHH gyermekek száma	4	5	5	3	17
Alkalmazotti létszám:					
Óvodavezető	1				1
Óvodavezető-helyettes		1			1
Tagóvoda-vezető			1	1	2
Fejlesztő pedagógus	0,5	0,5			1
Óvodapedagógus	8	5	1	5	19
Óvodatitkár	1				1
Dajka	4	3	1	3	11
Gondozónő		2			2
Közcélú kisegítő		2			2
Családi napközis nevelő		1	0,6		1,6
Pedagógiai asszisztens	1	1		1	3
Takarító, konyhás			0,6		0,6
2015. szept-ben iskolát kezdő gyerekek száma	31	19	9	22	81
2015-ben tanköteles, de óvodában marad	2	10	2	5	19

A pedagógus álláshelyek száma az elmúlt évekhez viszonyítva nem változott. A tényleges pedagógus létszám azonban 1 fővel csökkent, mivel a hosszantartó betegség miatt távol lévő kollégát, tekintettel a Mérey és a Kadarka épületek

összevonására, a Kadarka óvodában pedagógiai asszisztens munkakörben foglalkoztatott, óvónői végzettséggel rendelkező óvónő helyettesítette.

A csoportok száma és létszáma alapján az intézmény 4 épületében összesen 24 óvodapedagógus látta el az óvodai neveléssel kapcsolatos feladatokat.

A speciális megsegítést igénylő gyermekekkel 1 fő főállású fejlesztőpedagógus, 2 fő utazó logopédus-gyógypedagógus, valamint a medinai épületünkben a fejlesztőpedagógus szakvizsgával is rendelkező óvónő foglalkozott, egyéni és kiscsoportos foglalkoztatási keretek között.

A 2014/2015. nevelési évben 2 fő óvónő vett részt 30 órás akkreditált továbbképzésben, 1 fő szaktanácsadói feladatok ellátására történő felkészítésben. A szedresi tagóvodánk vezetője 2014. decemberében sikeres szakvizsgát tett.

## **1.2. A pedagógiai munkát közvetlenül segítők száma**

Az óvoda 11 csoportjában 11 fő dajka, 3 fő pedagógiai asszisztens segítette a pedagógusok munkáját.

Az ügyviteli feladatokat 1 fő óvodatitkár és 0,5 fő gazdasági ügyintéző látta el az intézmény 4 épületében.

## **1.3. A takarítás, karbantartás, udvarosi, kézbesítői feladatok teljesítéséhez szükséges munkatársak létszáma**

Az óvodán belüli takarítási feladatokat – a munkaköri leírásban foglaltak alapján – a dajkák végzik.

Az udvar, -és az épület karbantartás a Kt. Dinamic Kft., és a Vagyonkezelő munkatársainak feladatköréhez tartozik. A Kadarka óvoda kiürítése és visszaköltöztetése miatt ebben a nevelési évben jelentős mértékben emelkedett az karbantartási munkaórák száma az elmúlt évekhez viszonyítva. A szállítással összefüggő teendők elvégzésében korrekt, megbízható, együttműködő partnereink voltak a városüzemeltetési iroda munkatársai.

A medinai és a szedresi óvodában a karbantartási és az udvarrendezési feladatokat a települési önkormányzatok közfoglalkoztatottak bevonásával végezték el, az intézmény mindenkor aktuális igénye alapján.

A Kadarka utcai óvodaépület felújítása miatt keletkezett többletfeladatok elvégzése érdekében a korábbi években alkalmazott 1 fő közfoglalkoztatott dolgozói létszámot két főre növeltük, esetenként önkéntes segítőköt kértünk fel a szervezési feladatok zökkenőmentes teljesítése érdekében.

Összegezve:

Az intézmény valamennyi csoportjában biztosított volt a 2 óvónő és 1 dajka szakember létszám. A technikai dolgozók száma 2 fővel meghaladta a törvény által előírt minimum létszámot. Az intézmény főállományú dolgozói létszáma, a közfoglalkoztatottak és a külső munkatársak elegendően voltak a megnövekedett feladatok elvégzéséhez.

#### **1.4. A csoportok száma, gyermekek száma**

A csoportok száma az elmúlt évekhez hasonlóan alakult, összesen 11 csoportban folyt a nevelőmunka. A gyermekek létszámában kismértékű csökkenést tapasztaltunk. Valamennyi épületben jellemző a családok elköltözése, különösen magas a külföldre távozó családok száma a szekszárdi épületekben. A kis, -és beköltözések miatt a gyermeklétszám nehezen prognosztizálható.

Az épületek helyi adottságaitól függően változik a csoportok életkori összetétele, két csoport kivételével vegyes életkorú csoportokat működtettünk ebben az évben.

A tanköteles óvodások száma 81 fő volt, ebből 2015. szeptember 1-én 62 fő kisgyermek kezdi meg az iskolát. A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság és a Nevelési Tanácsadó véleménye alapján a Mérey óvodában 2 fő, a Kadarka óvodában 8 fő, Medinán 2 fő, a szedresi óvodában 5 fő kisgyermek vesz részt további évig az óvodai nevelésben.

Az idei évi áprilisi beiratás a várt eredménnyel zárult. Valamennyi óvodai felvétel iránti kérelem pozitív elbírálásban részesült.

A szedresi óvodában azok a gyermekek is felvételt nyertek, akik az óvoda megkezdéséig a 3. életévüket fél éven belül töltik be. A szeptembertől induló egységes óvoda-bölcsődés csoportban a 15 fő óvodás kisgyerekekkel együtt 5 fő bölcsődés korú gyermek gondozását is biztosítjuk a következő nevelési évtől kezdődően.

#### **1.6. Az épületek kihasználtsága**

A szekszárdi és a medinai épületben a kihasználtság 72-77 % között mozog. A szedresi óvodában korábban 4 csoport működött, ami az évek során 3 csoportra csökkent, a férőhelyek száma ugyanakkor változatlanul 100 fő maradt. Ennek következtében az épület kihasználtságának mutatói rendkívül kedvezőtlenül alakultak. A nevelési év során kértük a fenntartótól, a férőhelyek és a működő csoportok tényleges adatai alapján a férőhelyek számának módosítását, így kihasználtság jelenleg 60%.

## **2. Tárgyi feltételek alakulása a 2014/2015. nevelési évben**

### **2.1. Az óvodaépületek állapota**

A Mérey és a Kadarka épületek teljes energetikai felújítása megtörtént, a Kadarka utcai óvoda 2015. június 2-től ismét üzemel. Az épület felújítás magában foglalja mindkét épület napelemes melegvíz ellátásának biztosítását, a fűtésrendszer korszerűsítését, padlófűtés kialakítását, a nyílászárók cseréjét, a külső szigetelést, a Kadarka óvodában a konyha, a bölcsődei fürdőhelyiség teljes felújítását, a fürdőszobák tetőablakainak elektronikus nyitását, a víz, -és szennyvízhálózat részleges cseréjét, mindkét épületben a csoportszobák hűtését, a helyiségek festését, belső nyílászárók mázolását, a helyiségek melegburkolat cseréjét, a Kadarka óvoda folyosójának cementlapozását.

A Kadarka óvoda felújítási ideje alatt, 2014. június 18-tól 2015. május 31-ig tartó időszakban a város különböző intézményeiben üzemelt az alábbiak szerint:

Csoport száma	Csoport	Helyszín
1.	Bölcsőde	Mérey óvoda kockás klub, 2014. október 1-től Szekszárd Városi Bölcsőde
2.	Kadarka utcai óvoda kiscsoportja	A Mérey utcai óvoda 1. sz. csoportjában
3.	Kadarka utcai középső csoport	A Mérey óvoda tornaterem
4.	Kadarka utcai nagycsoport	2014. június 16-tól 2014. szeptember 30. Mérey utcai óvoda tornaterem, 2014. október 1-től 2015. május 31-ig Garay János Általános Iskola könyvtár szoba
5.	Mérey-kiscsoport+Mérey középső csoport	2014. szeptember 1-től 2014. október 30-ig Mérey utcai óvoda 2. csoportszoba
6.	Mérey óvoda középső csoport	2014. november 1-től 2015. május 30-ig Mérey óvoda Klubszoba
7.	Mérey-nagycsoport	Mérey 3. sz. csoport
8.	Mérey-vegyes csoport	Mérey 4. sz. csoport

A nevelési év során megtörtént a medinai óvoda részleges korszerűsítése, hamarosan megvalósul az épület nyílászáróinak cseréje, a külső hőszigetelés, vakolat felújítása is.

A szedresi tagépületünk az elmúlt évtizedek alatt többször került bővítésre, felújításra, átalakításra. Ennek ellenére a melegítőkonyha, a gyermekmosdók, és a folyosó rendkívül elhasználódott az idő során. Jelenleg kényszermegoldásként két csoport használ egy fürdőhelyiséget. A balesetvédelmi szempontokat mérlegelve egy mosdóhelyiséget használaton kívül helyeznünk.

## 2.2. Csoportszobák berendezése

A 2014/2015. nevelési évben is nagy hangsúlyt fordítottunk a csoportszobák esztétikus berendezésére, törekedtünk arra, hogy az óvodai környezet funkcióját tekintve, a színek, a bútorzat megválasztásánál minden szempontból megfeleljen az óvodás korosztály igényeinek. Igyekeztünk, a rendkívüli állapot ellenére is biztosítani a derűs, családias, otthonos légkört, az ismeretek befogadására, elsajátítására ösztönző légkört.

## 2.3. Eszközbeszerzés

Az intézmény költségvetése nagyobb összegű eszközbeszerzést nem tett lehetővé. Az elhasználódott játékeszközök, felszerelési tárgyak pótlása elsősorban a szülők hozzájárulásával, alapítványi támogatás felhasználásával történt.

Szedresben a kompetencia alapú nevelés rengeteg egyedi, könnyen variálható eszközt igényelt, ezeknek egy része javításra, pótlásra szorulnak. Új eszközök beszerzésére az IPR pályázaton elnyert támogatási keret és a szülők pénzbeni adományai nyújtanak fedezetet. A kollégák rengeteg ötletes kiegészítő eszközt barkácsoltak együtt a gyermekekkel, a tapasztalatok szerint a gyermekek ezeket a maguk által készített játékokat sokkal inkább megbecsülik, mint a készen vásárolható tárgyakat.

A medinai óvodában, a másik három épülethez hasonlóan, szintén a kiegészítő források terhére történik a szakmai anyagok és a játékeszközök vásárlása. A kollégák minden lehetőséget kihasználtak, hogy plusz bevételi forrásokhoz jussanak, úgymint gesztenye gyűjtése, leadása, PET palackok és elektronikus hulladék gyűjtése, elszállítása, a Generali Providencia Biztosító által meghirdetett „Egészséges életmód” c. pályázaton való részvétel, stb.

#### **2.4. Könyvtárfejlesztés, az informatikai rendszer sajátosságai**

Az intézményi könyvtárfejlesztésre a 2014/2015. évben gyakorlatilag nem volt lehetőség egyik épületben sem, a szakmai, módszertani könyvek, folyóiratok beszerzését főként saját erőből oldották meg az óvodapedagógusok. A medinai óvodában a szakmai cikkek, publikációk megírásáért kapott az intézmény könyveket, ill. folyóirat előfizetést egy nevelési évre. Örömmel fogadtuk a magánszemélyektől, a régi óvodásainktól kapott gyermekirodalmi műveket is.

Mindegyik épületben rendelkezésre áll az internet használat lehetősége a kollégák számára. Mivel azonban a szakmai és egyéb beszélgetések, a küldemények tárolása is elektronikus úton történik, a használatban lévő szoftverek egyre kevésbé tudnak lépést tartani a kor követelményeivel, egyre kevésbé felelnek meg a gyors ügyintézésrel kapcsolatos elvárásainknak.

### **3. Az intézmény költségvetése**

#### **3.1. A bérek, bérjellegű költségek és a dologi kiadások alakulása**

Az intézmény költségvetésének mintegy 2/3 részét a bérek és a bérjellegű kiadások alkotják a dologi kiadásokkal szemben. Az elmúlt nevelési évben bevezetésre került pedagógus előmeneteli rendszernek köszönhetően valamennyi óvodapedagógus részesült béremelésben. A három szakvizsgázott pedagógus a rendkívüli minősítési eljárás keretében PII fokozatba került. Ez év május hónapban két kolléga a portfólió benyújtását követően, sikeres minősítő vizsgát tett. Mindketten kiváló minősítéssel teljesítették a követelményeket. A pedagógiai munkát közvetlenül segítők bérezése jelenleg is a közalkalmazotti bértábla és a szolgálati idő figyelembe vételével történik. Ezáltal a nevelőmunkát végzők és a nevelőmunkát segítők juttatásai közötti különbség óriásira nőtt. Emiatt rendkívül sok belső feszültséget gerjeszt a dolgozók között az intézményen belül.

A dologi előirányzatok leginkább a közüzemi számlák kifizetését és a karbantartás költségeit fedezik. Az egyéb üzemeltetés, és a szakmai beszerzések költségei rendkívüli esetben, korlátozott számban és szűkös keretek között finanszírozhatóak az intézmény költségvetésének terhére.

#### **3.2. A tandíj, térítési díj befizetésekkel kapcsolatos tapasztalatok**

Az óvodai nevelés ingyenes, a térítési díj mértéke településenként változatos képet mutat.

Valamennyi tagépületünkben magas az ingyenesen étkező gyermekek száma.

A szülők igényétől függően változnak a gyerekek napi étkezési szokásai. A szekszárdi és a medinai épületünkben a legtöbb gyermek napi háromszori étkezést vesz igénybe, míg a szedresi óvodában szívesen élnek a szülők a félnapos óvodai ellátás lehetőségével. Szervezési szempontból nehezen kezelhető, szakmailag pedig erősen vitatható igény, hogy egyre magasabb azoknak a gyermekek száma, akik

csak tízóraznak, vagy tízóraznak és ebédelnek, vagy csak ebédelnek, vagy ebédelnek és uzsonnáznak.

Néhány esetben előfordult, hogy a szülők nem jelentik be gyermekük hiányzását, azt remélve, hogy a betegség teljes időtartama alatt éthordóban hazavihetik a gyermek tízóraját, ebédjét, uzsonnáját.

Figyelemre méltóan megemelkedett a csoportjainkban az orvosi szakvéleménnyel alátámasztott ételallergia problémával küzdő gyermekek száma is, amely rendkívül sok szervezési feladattal jár együtt, hiszen a kollégáknak nagy körültekintéssel kell eljárniuk, hogy minden gyermek a speciálisan neki összeállított ételféleségeket kapja a tányérjára.

A térítési díjak befizetése többnyire kielégítően zajlik, az ilyen jellegű kintlévőségeink nem számottevők.

### **3.3. A szervezeti feltételek változásai**

A vezetés szerkezete nem változott meg a nevelési év során. Az intézményben működő munkaközösségek ebben az évben elsősorban az építkezés miatt megnövekedett szervezési többletfeladatok teljesítésével foglalkoztak. A szedresi iskola-óvoda átmenetet segítő munkacsoport elismerésre méltó aktivitással hajtotta végre a tanév elején meghatározott célfeladatokat.

Az információáramlás biztosítása, a helyettesítések megszervezése, az épületek és az ideiglenes telephelyek közötti kapcsolattartás megszervezése lényegesen több odafigyelést igényelt ebben az évben a vezetők és a dolgozók részéről egyaránt. A befogadó intézmények (Garay János Ált. Iskola, városi bölcsőde) együttműködő magatartása jelentős mértékben csökkentette a működés során jelentkező feszültségeket.

Ebben a nevelési évben több alkalommal módosítottuk az intézményi dokumentumainkat (alapító okirat, SZMSZ, helyi óvodai program, házirend). Erre részben a jogszabályi változások, részben az ideiglenes működési engedély megszerzése, részben a szedresi egységes óvoda-bölcsőde kialakításával kapcsolatos engedélyezési eljárás miatt volt szükség.

## **4. A nevelőmunka eredményei, nehézségei**

### **4.1. Fő céljaink voltak a 2014/2015. nevelési évben**

1. A család és az óvoda kapcsolatának erősítése. A válás krízisélmény óvodai és otthoni kezelési lehetőségeinek alaposabb megismerése a gyermekek testi-lelki-mentális egészségének megóvása, a kedvezőtlen pszichés hatások okozta fejlődési zavarok megelőzése céljából.
2. A pedagógus kompetenciák áttekintése a társadalmi elvárások, az általános emberi értékrend tükrében.
3. A nevelőmunka minőségének javítása: az érték közvetítéssel kapcsolatos fejlesztő célú értékelő látogatások tapasztalatai alapján megfogalmazott feladatok teljesítése.
4. Az óvodások magatartás szabályozásának fejlesztése.
5. Az intézmény működését szabályozó dokumentumok módosítása.
6. A Mérey utcai óvodaépület hagyományostól eltérő működési rendjének kialakítása és végrehajtása a Kadarka utcai épület felújításának időtartamában.

## 4.2. Eredmények

A **tervezőmunka** a legtöbb csoportban tudatos, tervszerű. A csoportban dolgozó két óvodapedagógus munkája általában egymásra épül, amelyik csoportban a célok, feladatok és tevékenységek egymásra épülése jól nyomonkövethető, ott a nevelőmunka is eredményesebben folyik. A differenciált bánásmód érvényesülésének megtervezésében és a feladatok megvalósításával kapcsolatos tapasztalatok leírásánál akadnak gondok, amikre a jövőben nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani.

A **gyermek beszkottatása** nyugodt, barátságos, támogató légkörben zajlott. A korábbi évekhez hasonlóan a kéthetes folyamatos, fokozatos beszkottatást részesítettük előnyben, amikor a **szülővel** együtt ismerkedik a kisgyerek az újfajta életkörülményekkel. A gyermekek szélsőségesen eltérő önállósággal, szabályismeretekkel, értékrenddel érkeznek az óvodába, amire az óvodapedagógusok nehezen tudtak alapozni, ezért az újonnan érkező gyermekek beszkottatásánál a legfontosabb feladatnak tekintettük a szokás-szabályrendszer kialakítását. A legtöbb esetben éltünk a beszkottatás előtti családlátogatás lehetőségével, hogy minél szélesebb körű információval rendelkezünk a kisgyermekről, már az óvodába lépés megkezdése előtt.

A család és az intézmény közötti partneri kapcsolat kialakulásához szükséges feltételek megteremtéséhez nélkülözhetetlen alpinformációkat a medinai óvodában dolgozó kollégák tudták a legkönnyebben megszervezni, mivel a település nagyságrendje miatt az emberek az óvodán kívül is közvetlen ismeretségben állnak egymással.

Az **egészséges életmód kialakítása** minden csoportban hangsúlyos figyelmet kapott. A gyermekek többsége az életkori és az egyéni képességeiknek megfelelő önállósággal rendelkeznek a szükségleteik kielégítése terén. Sajnálatos tapasztalat, hogy az óvodában elsajátított ismereteket az otthoni környezetben nem gyakorolják megfelelő gyakorisággal a gyermekek, a szülők indokolatlanul gyakran, kiszolgálják a gyermekeiket, ezért az óvodai képesség-, és készségalkotás lényegesen nehezebben megvalósítható folyamat a korábbiakhoz viszonyítva.

Az **énképfejlesztés és az érzelmi intelligencia fejlesztése** minden csoportban erőt próbáló feladatot jelent a pedagógusoknak. Az udvarias kifejezéseket a gyermekek többsége figyelmeztetés nélkül használja, általában őszintén érdeklődnek egymás iránt, nagycsoport végén képesek az együtt gondolkodásra, együttműködésre. Egy-egy kivételes esettől eltekintve szívesen vállalkoznak egyéni megbízások teljesítésére, örömmel tevékenykednek csoporttársaik javára. A kitartás, a türelem, az alkalmazkodási képességek azonban, követendő minta hiányában nagyon nehezen alakíthatóak.

Az idej nevelési év egyik fő célkitűzéseiként határoztuk meg a válások okozta pszichés sérülések enyhítését. Terveztük, hogy a problémakört külső szakemberek segítségével, elméleti és gyakorlati oldalról is körbejárjuk. Az épületfelújítás miatt azonban a napi szinten és sok esetben váratlanul megjelenő szervezési feladatok elvégzésének gyakorisága miatt, erre nem volt a nevelőközösségnek szabad kapacitása. A téma feldolgozása ezért a következő nevelési évre maradt.

A korábbi években már sokszor, sokféleképpen közelítettük meg a viselkedési zavarokkal küzdő gyermekek nevelésével és a konfliktusok kezelésével kapcsolatos nehézségeinket, kerestük a hatékony megoldási módszereket, de ezek a problémák még mindig a legfőbb „mumusként” jelentkeznek minden csoportban.



A problémás viselkedést, a gyakori konfliktushelyzetek kialakulását az otthoni és az óvodai környezetben egyaránt is sajátos jelzésként kell értelmezni, melynek célja a figyelem felkeltése. Egyértelműen és világosan le kell szögezni, hogy a mai gyermekek többsége figyelemhiányban szenved.

A problémás viselkedést, mint metakommunikációs jeleket, a felnőttek általában észreveszik, de nem jól értelmezik, ezért kezelni sem tudják kellő hatékonysággal.

A gyermek fejlődésének adott szakaszában, az egyik legfontosabb életfeladat a pozitív énkép, az éntudat, az önbecsülés kialakulása, mindenáron „jutalmat”, elismerést próbál elnyerni, ha másképp nem megy, a viselkedése által kiereszkolja, ezzel a viselkedéssel azonban gyakran szembemegy a felnőttek elvárásaival.

A feszültség a felnőtt és a gyerek között annál nagyobb, minél nagyobb a feszültség a felnőttben. A belső konfliktus azért alakul ki, és fokozódik a felnőttekben, mert a legtöbb esetben „tehetetlennek”, a gyermekkel szemben állónak érzi magát. Ennek oka egyfelől az, hogy észreveszi a nemkívánatos viselkedést, amelyet átalakítandónak tart, másrészt viszont mivel tudja, hogy a problémás magatartásformát a gyermek a figyelemfelkeltés eszközeként használja, ha reagál rá, akkor tulajdonképpen „megjutalmazza” a gyereket, ezzel megerősíti a helytelen viselkedést, a gyermek „győz”, eléri a célját.

Ugyanakkor a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a figyelmen kívül hagyás se feltétlenül jó megoldás. Előfordul ugyanis, hogy a figyelmen kívül hagyás éppen a jelenség felerősödéséhez vezet. A gyerek azt várja, hogy figyelmet kapjon, ha ezt nem éri el, előfordul, hogy újra és újra megismétli a problémás magatartási formát, csak sokkal súlyosabb intenzívebb formában.

Az óvónői elbeszélések s a vezetői tapasztalatok alapján tényként kell megállapítani, hogy a csoportjainkban folyamatosan nő azoknak a gyermekeknek a száma, akik próbára teszik a felnőtt-gyerek kapcsolatot, látványosan „kóstolgatják”, tesztelik a felnőtteket.

A hatalmi harcok a szülő-gyermek kapcsolatban még látványosabban, még intenzívebben mutatkoznak meg.

A jövőben feltétlenül el kell gondolkodnunk azon, hogy a konfliktusokhoz, és a problémás viselkedéshez való hozzáállás terén megfelelő példát nyújtunk-e a gyermekek számára, segítjük e, vagy netalán gátoljuk a feszültségoldást, azaz a problémamegoldást. A problémamegoldás szempontjából egyértelmű, hogy a paradigmaváltás elkerülhetetlen, ha az óvodásaink viselkedése mögött meghúzódó okokat fel akarjuk tárni és új hatékony megoldási lehetőségeket akarunk találni. A gyermekek a kapcsolataikban minden esetben a saját korlátaikat próbálják átlépni, a határaikat igyekeznek kiszélesíteni. A gyermekek, mint egyre önállóbbá váló egyéniségek egyértelműen kifejezésre juttatják a környezetük számára, hogy nagyobb szabadságot, önállóságot, másfajta bánásmódot kívánnak. Ezért művelnek rendszeresen olyan dolgokat, amit „nem szabad”. A rendetlenkedéssel csupán a szükségleteik kielégítésével kapcsolatos igényüket hozzák a tudomásunkra. A napi gyakorlatból egyértelműen, hogy szinte társadalmi mértékeket öltő megengedő, ráhagyó családi nevelési alkalmazása nemhogy csökkentené, hanem fordítva, növeli a problémás esetek számát. Ennek az az oka, hogy a gyermek a ráhagyó felnőttől nem kap választ, visszajelzést a viselkedésére, ezért kénytelen egyre durvább módszerekhez folyamodni ahhoz, hogy kiprovokálja a túlságosan laza kapcsolat megváltoztatását.

A kollégák változatos módszereket alkalmaznak, a problémás viselkedés és a konfliktusok feloldása érdekében.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy azokban a csoportokban a legeredményesebb a problémamegoldás, ahol a felnőttek egyértelműen fejezik ki az álláspontjukat, pontosan megfogalmazzák az elvárásaikat, de nem riadnak vissza a büntetéstől sem ha ennek szükségét látják, megfelelően választják meg a büntetés módját és idejét. A kollégák minden csoportban törekedtek az érzelmmel teli, pozitív viszony kialakítására a gyermekekkel. Ezzel segítő, támogató kapcsolatot igyekeztek fenntartani a nevelési, -és a képességfejlesztési célok elérése érdekében. Valamennyien megkülönböztetett figyelmet fordítottak a személyes odafordulásra, a dicsőre és az elismerésre, büntetésként a jutalomértékkel rendelkező módszerek árnyalt megvonását alkalmazták elsősorban. A pozitív kapcsolatban rejlő lehetőségek kiaknázására maximális figyelmet fordítottak.

Látnunk kell azonban, hogy a gyermek és az óvónő való kapcsolata mindig lazább, felszínebb mint a szülő-gyermek kapcsolat, ezért az óvodai nevelés gyermekekre gyakorolt hatása is gyengébb határfokú, mint a szülői nevelés.

A korai gyermek-felnőtt kapcsolatok asszimmetrikusak, ezért nem igazán érdekes a gyermek számára, hogy az óvónő adott pillanatban milyen lelkiállapotban van, milyen a személyisége, stb. főként az alá-fölé rendeltségi viszonyok fontosak a számára, vagyis hogy ki az irányító a kapcsolatban. A gyermek helytelen viselkedése, ellenszegülése, dacos, lázadó magatartása, a kontroll személyek elleni küzdelme nem elsősorban az óvodai felnőtt-gyermek kapcsolatnak, sokkal inkább a szülőknek szólnak. Ezzel együtt nem háríthatjuk át a szülőkre a teljes felelősséget, mivel a kisgyermek akár tíz óránál többet tartózkodik az intézményben.

A jövőben nagyobb hangsúlyt fektetünk azoknak a speciális módszereknek a megismerésére, elsajátítására és alkalmazására, mint pl. a családterápia, kommunikáció-elmélet, a tranzakció-analízis, amelyek segítségével könnyebben oldhatóak fel a szerepkonfliktusok és elkerülhetőek az ellenséges indulatokat gerjesztő kommunikációs gátak.

A **megismerési képességek fejlesztésének** sikeres megvalósítása érdekében törekedtünk az ismeretek komplex módon történő átadására és feldolgozására. Továbbra is megkülönböztetett figyelmet fordítottunk az ismeretek befogadására és begyakoroltatására, az oktató tevékenységhez nélkülözhetetlen képességek, döntési, -és kudarctűrő képesség fejlesztésére.

A **cselekvési képesség fejlődése** érdekében nagyon sok óvodán belüli és kívüli programot, élményt biztosítottunk a gyerekek számára. Nagy hangsúlyt helyeztünk az egyéni és életkori szintnek megfelelő mozgásaktivitás biztosítására. Kiemelten fontosnak tartottuk a különböző tevékenységek sikeres elvégzéséhez nélkülözhetetlen technikák megismertetését és begyakoroltatását. A monotóniatűrő fejlesztése változatlanul aktuális feladat volt ebben a nevelési évben is.

Óvodásaink napi sikereket értek le az óvodáskorosztály részére meghirdetett pályázatokon, versenyeken.

**Kommunikációs képesség** tekintetében jók az intézmény eredményei. A tudatos nevelői ráhatásoknak köszönhetően minden csoportban szeretnek a gyermekeink beszélgetni, a kifejezőképességük az életkoruknak megfelelő szinten alakult. Aktív és passzív szókincsük megfelelő, beszédkésztségük, egy-egy eset kivételével átlagosnak tekinthető. Változatlanul problémát jelentett a hangos beszéd. A metakommunikációs jelzéseket megértik és a beszédük tartalmához igazodva, adekvát módon alkalmazták.

### 4.3. A gyermekvédelmi munka tapasztalatai

A gyermekvédelmi felelősi megbízások megszűnésével a 2014/2015. nevelési évtől a pedagógiai asszisztens munkakörben foglalkoztatott kollégák végzik a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésével összefüggő sajátos feladatokat. Az épület felújítás ideje alatt a Kadarka utcai óvodába járó gyermekeket a város különböző intézményeiben helyeztük el ideiglenesen, ezért a szekszárdi épületeinkben a gyermekvédelmi munka az alábbi fő területekre korlátozódott:

- a HH és HHH gyermekek teljeskörű beóvodázása, előmenetelük, rendszeres óvodába járásuk nyomonkövetése,
- a szociális hátrányok csökkentése,
- prevenció, differenciált személyiségfejlesztés biztosítása,
- a szülők munkába állásának segítése,
- óvodai szakvélemény készítése hatósági ügyek lefolytatása céljából, esetmegbeszélések kezdeményezése, családsegítői munka segítése,
- szakmapolitikában való részvétel.

A cigány gyermekek nevelése, a cigány nemzetiségi nevelés irányelvének és az intézmény esélyegyenlőségi intézkedési tervében szereplő célkitűzések figyelembe vételével történt. Megkülönböztetett figyelmet fordítottunk a másság elfogadására, a beilleszkedés támogatására, az előítéletek enyhítésére, az identitástudat megerősítésére, ezzel párhuzamosan a társas érintkezési szabályok begyakoroltatására, a higiéniai szokások elsajátítására, a tehetséggondozásra. A cigány családok többségével a több évtizedes együttműködésre való tekintettel megfelelő a partneri kapcsolat, elfogadják és a maguk módján igyekeznek megfelelni az intézmény által megfogalmazott igényeknek. Azokkal a családokkal nehezebb, vagy egyáltalán nem alakul ki az együttműködés, ahol a szülők értékrendje, életmódja eltér a többségi társadalom által elvárt szabályoktól.

Változatlanul visszatérő probléma a fejtetvesség. Az intézmény védőnői rendszeresen látogatták a csoportokat és a családokat, több-kevesebb sikerrel. Gyakran előfordult, hogy az intézményben végeztük el a gyermekek hajának bemosását is.

A törvényi szabályozás és a Gyermekjóléti Szolgálattal való együttműködés pozitív változása ellenére sem tudtunk hatékony megoldást találni azoknak a gyermekeknek a problémájára, akik a családban súlyos fizikai-lelki-szellemi traumákat kénytelenek elviselni. A kritikus helyzetek, a családon belüli erőszak kezelésére a jelenlegi gyermekvédelmi ellátó rendszer nem alkalmas.

A szedresi tagépületünkben a nevelőmunka eredményesebbé vált azáltal, hogy a pedagógiai asszisztens végzi el a gyermekvédelmi feladatokat. Munkájára a nagyfokú odafigyelés, körültekintés és empátia jellemző. Az óvoda és a gyermekvédelmi szakemberek között folyamatosra vált az információcsere. A kolléga évente két alkalommal írásbeli tájékoztatást készít és beszámolt az elvégzett tevékenységéről. A gyermekvédelemmel összefüggő adminisztráció naprakész. A tagintézmény-vezetővel napi szinten zajlottak az egyeztetések, amelyek a csoportok szintjén folytatódtak.

**Az intézmény dokumentumait áttekintettük, kiegészítettük, a törvényi előírásoknak megfelelően, beépítettük az ideiglenes telephelyek működésére vonatkozó előírásokat, valamint meghatároztuk a következő évtől induló szedresi egységes óvoda-bölcsőde szakmai és működési elveit is.**

Az ideiglenes működési rend kialakítása céljából elkészített az intézkedési tervet az aktuális szükségletek figyelembe vételével, a nevelési év során gyakran módosítottuk.

#### **4.4. Az intézmény kapcsolatai**

A külső kapcsolatainak tudatosan bővítettük az elmúlt években, illetve a már korábban kialakított kapcsolatokat igyekeztünk megerősíteni. Legalapvetőbb feladatainknak a családdal fönntartott kapcsolatok elmélyítését tekintettük.

A gyermeknevelésre, a kapcsolattartásra, a kompetenciahatárookra vonatkozó bizonytalanságok változatlanul megvannak mindkét fél részéről, ezért

- a szekszárdi óvodákban a közös programok számának növelésével igyekszünk megteremteni a lehetőséget a pozitív kapcsolat alakítására, a kötetlen beszélgetésekre,
- a medinai óvodában interaktív szülői értekezletek szervezésével próbálkoznak az óvónők a neveléssel kapcsolatos információátadás hatékonyságának növelése érdekében.

A helyi médiákon keresztül minden, a közérdeklődésre számottartó eseményről tájékoztattuk szűkebb-tágabb környezetünket.

#### **Legfontosabb kapcsolataink voltak, a teljesség igénye nélkül**

- Szekszárd, Szedres, Medina önkormányzatokkal és a helyi önkormányzatok dolgozóival
- Városban működő Általános Iskolákkal
- Családsegítő Központtal
- Gyermekjóléti Szolgálattal
- Városi Bölcsődevel
- Nevelési Tanácsadóval
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal
- Kelemen Endre Idősek Otthonával
- Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózatával
- Mentálhigiénés Műhellyel
- Babits Mihály Művelődési Központtal
- Megyei Múzeummal
- Gyermekkönyvtárral
- Vármegyeházával
- Magyar Madártani Egyesülettel
- Csurgó zenekarral
- Palánki Állami Gazdasággal
- Wágner Éva és Komáromi Gábor fényképésszel
- Újvárosi plébániával
- Városi jégpályával
- Holló együttessel
- Tűzoltósággal
- Városi Rendőrkapitánysággal
- Ócsényi repülőtérrel
- Ócsényi tájházzal
- Mézeskalács múzeummal
- Mega-Papír Kft-vel
- Szedresi Lovas Udvarházzal
- Tálás Zoltán gyűjtővel

## **5. A következő év legfontosabb tervezett változásai**

- A szedresi egységes óvoda-bölcsőde kialakítása, működési feltételek megteremtése,
- Szedresi épületfelújítás,
- Medinai épületkorszerűsítés befejezése,
- A humánerőforrás utánpótlási terv elkészítése a várható tömeges nyugdíjba vonulás miatt,
- A Kadarka és a Mérey utcai óvodák udvarának rendbetétele, Kadarka óvoda udvarán parkírozásra alkalmas terület kialakítása.

## Az óvodák 2014/2015. nevelési évi fontosabb mutatói

Ssz.	Óvoda	Település	Férőhely	Gyermekek száma		Férőhely kihasználtság %			Csoportok száma		Átlagos csoportlétszám	Tankötelessé válók száma	Óvodában maradó tankötelességek	
				októberi statisztika	május	októberi stat.	május	éves átlag	összes	német			száma	%-os aránya
1.	1. Sz. Óvoda	Szekszárd												
2.	2. Sz. Óvoda	Szekszárd	171	150	155	88	91	89	7	0	22	62	12	19
3.	Gyermeklánc	Szekszárd												
<b>Összesen (1-3):</b>														
4.	2. Sz. Óvoda	Medina	25	20	19	80	76	78	1	0	19,5	11	2	18
5.	2. Sz. Óvoda	Szedres	100	60	65	60	65	62,5	3	0	22	27	5	19
<b>Összesen (4-5):</b>														
6.	Wunderland	Szekszárd												
<b>A társulásban fenntartott óvoda összesített adatai</b>														
2. Sz. Óvoda			296	230	239	71	81	76	11	0	22	100	19	19

## Hátrányos helyzetű gyermekek létszáma

Óvoda	Épület	Csoport megnevezése	Csoport létszáma	Hátrányos helyzetű (HH) gyermekek száma	HH gyermekek %-os aránya	HH-ből halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek száma	HHH gyermekek %-os aránya	Iskolába iratkozó HH gyermekek száma iskolánként, az iskolák megnevezésével	Iskolába iratkozó HH-ből HHH gyermekek száma iskolánként, az iskolák megnevezésével
2.Sz.Óvoda	Mérey	1.csop	18	5	28	2	11	-	-
		2.csop	20	4	20	0	0	-	-
		3.csop	21	4	19	1	100	1 fő Garay Ált.Isk. 1 fő Katolikus Ált.Isk. 2 fő Comenius Ált.Isk.	1 fő Katolikus Ált.Isk.
		4csop.	23	6	26	2	9	2 fő Babits Ált.Isk.	-
	Kadarka	1.csop	25	5	20	1	4	-	-
		2.csop	27	6	22	4	15	2 fő Garay Ált.Isk. 2 fő Baka I. Ált.isk.	2 fő Garay Ált.Isk. 2 fő Baka I. Ált.isk.
		3.csop.	21	4	19	1	5	-	-
	Medina	csop.	19	10	53	5	50	3 fő Medina Ált.Isk.	2 fő Medina Ált.Isk.
	Szedres	Napocska	21	7	33	0	0	5 fő	-
		Süni	23	6	26	0	0	-	-
		Mici-mackó	21	10	48	3	30	-	2 fő

**Pályázatok\* (2014/2015.)**

<b>Óvoda</b>	<b>Ssz.</b>	<b>Pályázat kiírója, pályázat azonosítója, kódszáma</b>	<b>Pályázat célja, témája, címe</b>	<b>Pályázat összköltsége eFt</b>	<b>Pályázott összeg eFt</b>	<b>Elyert összeg eFt</b>	<b>Felhasználás határideje</b>	<b>Elszámolás határideje</b>
	1.	Generali a biztonságért Alapítvány	Mozgás és egészségmegőrzés az intézményekben	162	150	150	2015.03.31.	2015.03.31.
	2.	EMMI/IPR 14	HHH gyermekek képességfejlesztésének és kulturális programokon való részvételének támogatása	342	342	308	2015.02.28.	2015.02.28.
	3.							
	stb.							

\* a még el nem bíralt pályázatok esetén kérjük jelezni: **folyamatban, elbírálás valószínű határideje .....**!  
az elutasított pályázatokat is kérjük feltüntetni!